

Bildande av naturreservatet Norra Tjust skärgård i Västerviks kommun, Kalmar län

Länssstyrelsens beslut

Länssstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält. Reservatets namn ska vara naturreservatet Norra Tjust skärgård.

Länssstyrelsens beslut 68-06-26, dnr IIIR11 22 68 om bildande av Stora Grindö naturreservat, beslut 68-06-26, dnr IIIR11 1 68 om bildande av Städsholmens naturreservat, beslut 74-11-12, dnr 11.121-63-73 om utökning av Städsholmens naturreservat samt beslut 74-01-28, dnr 11.121-3686-72 om bildande av Jutskärs naturreservat enligt 7 § naturvårdslagen upphävs när detta beslut vinner laga kraft.

Länssstyrelsens beslut 73-03-30, dnr 11.121-923-73 och 73-03-30, dnr 11.121-924-73 om bildande av fågelskyddsområden enligt 14§ naturvårdslagen samt beslut 87-03-24, dnr 11.1211-1186-86, om ändring av föreskrift enligt 10 och 12 §§ naturvårdslagen upphävs inom de delar som omfattas av reservatet när detta beslut vinner laga kraft.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Norra Tjust skärgård
Län:	Kalmar
Kommun:	Västervik
Församling/socken:	Loftahammar
Topografisk karta:	7H SV
Ekonomisk karta:	7H 2b, 7H 2c, 7H 3b, 7H 3c, 7H 4b och 7H 4c
Naturgeografisk region:	Sörmlands och norra Götalands skärgårdar
Kulturgeografisk region:	Östra Götalands Mellanbygder

Fastigheter och ägarkategori:	Se sakägarförteckning bilaga 3
Areal:	2 389,4 ha
Landareal:	241,6 ha
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Kalmar län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och återskapa en representativ del av en förhållandevis orörd skärgårdsnatur. I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och återskapa naturtyperna Laguner, Stora grunda vikar och sund, Rev, Skär och små öar i Östersjön, Västlig taiga och Lövsumpskog så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Bevara och förstärka funktionerna och strukturerna grova träd, gamla träd, senvuxna träd, hålträd, boträd, stående döda och döende träd, lågor, mulmträd, brynmiljöer, gläntor, blommande träd och buskar, örtrikt fältskikt, uppväxtområden för fisk, branter, block, mjuk havsbotten, hård havsbotten och tångsamhällen så att de förekommer i för naturtyperna gynnsam omfattning.
- Bevara och förstärka populationerna av rödlistade arter så att gynnsam bevarandestatus uppnås.
- Skapa förutsättningar för att friluftsliv, forskning och undervisning ska kunna bedrivas i den mån det inte strider mot ovanstående delsyften.

Skälen för beslutet

De tre naturreservaten Stora Grindö, Städsholmen och Jutskär bildades i slutet av 1960-talet och början av 1970-talet, och ett behov av att modernisera föreskrifterna förelåg. Då de tre naturreservaten angränsar till varandra och är likartade, har Länsstyrelsen ansett det lämpligt att slå samman naturreservaten till ett under namnet Norra Tjust skärgård.

Tidigare har områdesbestämmelser upprättats för den samlade bebyggelsen på Stora Grindö, varvid naturreservatet och strandskyddet upphävdes inom områdesbestämmelsernas utbredning enligt beslut dnr 231-2896-98. Enligt Naturvårdsverkets rapport 5788 bör bostadshus, ekonomibyggnader och andra typer av bebyggelse i normalfallet inte ingå i ett naturreservat. Länsstyrelsen ansåg det lämpligt att reglera reservatsgränsen mot bebyggelsen inom hela reservatet.

Ny kunskap har tillkommit om områdets naturvärden. De marina värdena inventerades under 2006 och 2007, varvid drygt en tredjedel av områdets totala yta klassades som Natura 2000-habitat med marina naturtyper. Sedan 1999 övervakas fågelpopulationerna inom de ingående fågelskyddsområdena, vilket har gett mer kunskap om dessa arters utveckling i området.

Natura 2000-områdena Stora Grindö (SE0330189), Städsholmen (SE 0330190) samt Jutskär (SE0330187) ingår i reservatet. Stora delar av naturreservatet är av riksintresse för naturvården, Västerviks och Oskarshamns skärgårdar, enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Naturreservaten är även av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. I naturvårdsprogrammet har naturreservaten tilldelats högsta naturvärde (klass 1).

Naturreservatet bidrar till uppfyllande av de regionala delmålen för miljö kvalitetsmålen Hav i balans samt levande kust och skärgård och Ett rikt växt- och djurliv.

Länssstyrelsen bedömer att förordnande om naturreservat är förenligt med mål, allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser enligt 1-4 kap. miljöbalken samt med den kommunala översiktsplan som gäller för området.

Länssstyrelsen har genomfört en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken och finner dels att det finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat dels att de föreskrifter som ska gälla för reservatet inte går längre än vad som krävs för att uppnå reservatets syften.

Ändringarna i reservatsbeslutet innebär ej ytterligare inskränkningar i sakägares rätt som föranleder att fråga om inträngsersättning enligt 31 kap miljöbalken initieras.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länssstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmissiga och andra konsekvenser för allmänhetens friluftsliv att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning av regelgivningen.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver Länssstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning.
2. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning.
3. Anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets, skogsbrukets eller yrkesfiskets behov.
4. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov.
5. Bedriva täkt av något slag eller bedriva mineralutvinning.
6. Utföra någon form av prospektering av alger, sand, grus, olja, gas eller andra mineralfyndigheter.

7. Borra, spränga, gräva, schakta, muddra, påla, utfylla eller tippa.
8. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse.
9. Dika.
10. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
11. Plantera eller så träd eller buskar.
12. Införa växt- eller djurart.
13. Framföra vattenskoter eller liknande farkost eller åka vattenskidor annat än i mittlinjen av markerad farledssträckning för allmän farled.
14. Framföra lågflygande luftfarkost eller landa med luftfarkost.
15. Anlägga fiskodling eller odling av andra växt- eller djurarter i vattenområdet.
16. Bedriva fiske eller annan verksamhet med redskap som omlagrar eller på annat sätt skadar havsbotten eller växt- och djursamhällen inom vattenområdet.
17. Släppa ut avloppsvatten, kylvatten, varmvatten eller tankspolvatten.
18. Under tiden 1 april till 10 juli uppehålla sig eller färdas på närmare avstånd än 100 meter från öar och skär inom de områden som är markerade med röd raster på bifogad beslutskarta, bilaga 2.
19. Under tiden 1 april till 31 juli uppehålla sig eller färdas på närmare avstånd än 100 meter från öar och skär inom de områden som är markerade med blå raster på bifogad beslutskarta, bilaga 2.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

20. Utföra till- eller ombyggnad på befintlig byggnad.
21. Anlägga hamn eller brygga eller anordna uppläggnings- eller förtöjningsplats för farkoster eller flytdockor.
22. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning eller dra fram ledning eller rör i vattnet eller på botten.
23. Avverka, utföra skogsvårdsåtgärd eller nyplantera.
24. Anlägga led, bro eller spång.
25. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål eller liknande anordning eller göra inskrift.
26. Utföra rensning av befintliga diken för att bibehålla vattnets djup eller läge.

27. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.

Det är dessutom förbjudet att utan samråd med Länsstyrelsen:

28. Upplåta eller använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten.

Föreskrifterna under A gäller inte vid brådsående yrkesutövning av personal vid räddningstjänst, polis- eller tullpersonal, personal vid kustbevakningen, sjukvårdspersonal eller veterinär eller i andra jämförbara, trängande fall.

Föreskrifterna under A utgör inte hinder för åtgärder som krävs för den försvarsanknutna verksamheten.

Föreskrifterna under A utgör inte hinder för farledshållning samt drift och underhåll av Sjöfartsverkets sjösäkerhetsanordningar.

Föreskrifterna under A utgör inte hinder för underhåll av befintliga ledningar samt underhållsröjning av befintliga ledningsgator. Samråd ska ske med Länsstyrelsen innan åtgärd utförs.

Föreskrifterna under A utgör inte hinder för att befintliga sjöbodar som har uppförts med erforderligt tillstånd får bibehållas och underhållas.

Föreskriften A 7 gäller inte vid underhåll av eller anordnande av fasta fiskeredskap.

Utan hinder av föreskrifterna A 10 och A 23 får träd som fallit ned över befintliga stigar, ledningsgator, stängsel, tomtmarker och betesmarker upparbetas och flyttas tillbaka till lämplig plats i naturreservatet. Samråd ska ske med Länsstyrelsen innan åtgärd utförs.

Föreskriften A 15 utgör inget hinder för befintlig fiskodling enligt gällande beslut 1984-06-18, dnr: 11.1821-3253-83.

Föreskrifterna A 18 och A 19 utgör inget hinder för skötsel och tillsyn i samband med djurhållning.

Föreskrifterna A 18 och A 19 gäller inte fiskare under yrkesutövning.

Föreskriften A 21 utgör inte hinder för att befintliga bryggor som uppförts med erforderligt tillstånd får bibehållas och underhållas.

B. Förpliktelser enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av och information om reservatet.
2. Utförande och underhåll av stigar, sanitära anläggningar, informationstavlor och andra liknande anläggningar eller anordningar.

3. Gallring, röjning, avverkning, betesdrift, uppsättning och underhåll av stängsel eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.
5. Skyddsåtgärder mot skadeorganismer som Länssstyrelsen finner nödvändiga.
6. I de fall jakträttsinnehavaren inte har möjlighet att utföra nödvändig jakt på predator som väsentligt stör fågellivet (t ex mink) har Länssstyrelsen rätt att uppdra åt annan att utföra uppdraget.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Under tiden 1 april till 10 juli uppehålla sig eller färdas på närmare avstånd än 100 meter från öar och skär inom de områden som är markerade med röd raster på bifogad beslutskarta, bilaga 2.
2. Under tiden 1 april till 31 juli uppehålla sig eller färdas på närmare avstånd än 100 meter från öar och skär inom de områden som är markerade med blå raster på bifogad beslutskarta, bilaga 2.
3. Framföra svävare, hydrokopter, vattenskoter eller liknande farkost eller åka vattenskidor, annat än i mittlinjen av markerad farledssträckning för allmän farled.
4. Tälta mer än högst ett dygn på samma ställe.
5. Förtöja eller ankra båt mer än högst ett dygn på samma ställe.
6. Framföra lågflygande luftfarkost eller landa med luftfarkost.
7. Klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet.
8. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur.
9. Göra upp eld annat än i medhavd grill eller friluftskök.
10. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar.
11. Gräva upp, plocka eller skada kärlväxter eller delar därav med undantag av bär för husbehov.
12. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris.

Det är vidare förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

13. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål eller liknande anordning eller göra inskrift.
14. Använda området för tävlings- eller övningsändamål.

Det är dessutom förbjudet att utan samråd med Länsstyrelsen:

15. Utföra undersökning eller forskning.

Föreskrifterna under C 3-15 gäller inte ägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet eller innehavare av annan rättighet.

Föreskrifterna under C gäller inte vid brådslande yrkesutövning av personal vid räddningstjänst, polis- eller tullpersonal, personal vid kustbevakningen, sjukvårdspersonal eller veterinär eller i andra jämförbara, trängande fall.

Föreskrifterna under C utgör inte hinder för åtgärder som krävs för den försvarsanknutna verksamheten.

Föreskrifterna under C utgör inte hinder för farledshållning samt drift och underhåll av Sjöfartsverkets sjösäkerhetsanordningar.

Föreskrifterna i A och C utgör inte hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som erfordras för reservatets skötsel.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bl a 7 kap. 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 4. Förvaltare för naturreservatet är Länsstyrelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har initierats av Länsstyrelsen i samband med att reservaten saknade skötselplaner. Behov av modernisering av besluten enligt aktuell lagstiftning och av att slå samman de tre likartade och till varandra gränsande naturreservaten, liksom av att reglera reservatsgränsen mot områdets bebyggelse, befanns då föreligga.

I regeringens regleringsbrev för 2006 fick kustlänsstyrelserna i uppdrag att kartlägga de mest skyddsvärda marina områdena och inrätta marina naturreservat. Det fanns även

möjlighet att vid revideringar ge befintliga naturreservat marin status. För att ett naturreservat ska anses som ett marint naturreservat ska reservatsbeslutet innehålla marint anpassade föreskrifter och de marina miljöerna finnas med i reservatets syfte. Reservatets skötselplan ska innehålla minst ett marint skötselområde med marina bevarandemål, och behandla uppföljning och tillsyn. Då norra Tjust skärgård är ett av Kalmar läns mest skyddsvärda marina områden, uppfyller naturreservatet kraven för marint skydd.

Ett förslag till beslut och skötselplan har utarbetats under 2008 och 2009.

Lantmäteriet har under 2009 utfört en fastighetsrättslig utredning och upprättat en sakägarförteckning, se bilaga 3.

Sakägare har med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken förelagts att yttra sig över förslaget. Synpunkter har inkommit från Berit Cardell, Johnny Pettersson, Lena Pettersson, Magnus Roth, Anders Stenberg, Göran Stenberg samt Maj Stenberg.

Johnny Pettersson, Lena Pettersson, Anders Stenberg samt Göran Stenberg önskar beträffande Städsolmen att ytterligare områden undantas från reservatet. Då upphävande av delar av ett reservat kräver synnerliga skäl enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, är Länsstyrelsen dock av den uppfattningen att på Städsolmen utgör fastighetsgränserna till de bebodda fastigheterna en lämplig reservatsgräns mot bebyggelsen. De befarar även att föreskrift A 16 ska inverka menligt på fisket. Då föreskrift A 16 riktar sig mot att förhindra fiskemetoder med negativa miljökonsekvenser, som bottentrålning, är Länsstyrelsen av den uppfattningen att det fiske som bedrivs inom reservatet inte påverkas av föreskriften.

Göran Stenberg uttrycker vidare farhågor om att reservatets status som marint naturreservat ska påverka möjligheten till fiske negativt. Reservatets status som marint naturreservat medför dock inga andra begränsningar för fisket än vad som anges i reservatsföreskrifterna.

Magnus Roth önskar beträffande Jutskär att ytterligare områden undantas från reservatet. På Jutskär har bostadshus och samlad bebyggelse uteslutits ur reservatet. Länsstyrelsen anser, då upphävande av delar av ett reservat kräver synnerliga skäl enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, detta vara en lämplig reservatsgräns.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Västerviks kommun, Naturvårdsverket, Sjöfartsverket, Fortifikationsverket, Sveriges geologiska undersökning, Lantmäterimyndigheten i Kalmar län, Skogsstyrelsen i Vimmerby distrikt, E.ON Elnät Sverige AB, Telia Sonera, Loftahammars Hembygdsförening, Naturskyddsföreningen i Kalmar län, Naturskyddsföreningen i Tjust, Tjust fågelklubb, Smålands flora, Föreningen SydostEntomologerna, Smålandskustens skärgårdsförening samt Norra och Södra Kalmar Läns Jaktvårdsföreningar. Synpunkter har inkommit från Västerviks kommun, Naturvårdsverket, Fiskeriverket, Fortifikationsverket, Försvarsmakten, Sjöfartsverket, Sveriges geologiska undersökning, E.ON Elnät Sverige AB och Tjust fågelklubb.

Västerviks kommun anser att skarpare föreskrifter krävs vad gäller fisket för att området på allvar ska kunna leva upp till beteckningen marint reservat och efterlyser fiskeförbudsområden. Reservatsbeslutet och skötselplanen uppfyller dock Naturvårdsverkets kriterier för vad som krävs för att ett område ska erhålla marin status. Länsstyrelsen är av den uppfattningen att om ny kunskap om behov av reglering av fisket

tillkommer, att fiskerilagstiftningen då är ett lämpligare instrument än miljöbalken. Fördelarna med att använda fiskelagen är att den är adaptiv, anpassad till fiskets verksamhet och enkel att kommunicera med fiskare. Västerviks kommun föreslår vidare att namnet ändras så att det får lokal benämning till öarna. Länssstyrelsen anser dock att det nuvarande namnet är mer lämpligt.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, miljödepartementet, se bilaga 5.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen.

Kungörelse ska införas i ortstidning. Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning.

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sven Lindgren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även länsrådet Anne-Li Fiskesjö, Ingvar Linde vid rättsenheten, Marianne Örnblom vid samhällsbyggnadsenheten, Per Lindegård och Sigge Sundström vid naturvårdsenheten samt Anders Kjellberg och Patrick Isendahl vid naturskyddsenheten deltagit, den sistnämnde föredragande.

Sven Lindgren

Patrick Isendahl

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
 - 2.1. Beslutskarta, detalj Stora Grindö
 - 2.2. Beslutskarta, detalj Städsholmen
 - 2.3. Beslutskarta, detalj Jutskär
3. Sakägarförteckning
4. Skötselplan
 - 4.1 Skötselplanekarta, norra delen
 - 4.2. Skötselplanekarta, södra delen
5. Hur man överklagar

Sändlista

Länsstyrelsen
Kalmar län

BESLUT

2010-02-11

11 (11)

511-9094-08